

Abstrakt

Pozornost je komplexní schopností, která se významným způsobem podílí na procesu záměrného učení. Tato práce se na teoretické úrovni věnuje druhům a teoriím pozornosti, které souvisí s efektivním zvládnutím školních nároků. Konkrétněji se zaměřuje na vývojové období staršího školního věku a adolescence, tedy na středoškolské žáky. Práce analyzuje výsledky vědeckých studií, které se zabývaly výzkumy pozornosti a jejích vlastností (jako je stabilita, koncentrace či selektivita). Práce je zaměřena na zkoumání toho, zda nenáročná kompenzační pomůcka – zde jsou to špunty do uší – může zlepšit soustředění a stabilitu pozornosti během učení. Dále práce stručně zmiňuje i fyziologický základ fungování tohoto kognitivního procesu. Závěr teoretické části práce mapuje aktuální možnosti diagnostiky pozornosti, zvláště pak u dětí a dospívajících. Okrajově jsou v ní zmíněny i vybrané poruchy pozornosti (např. ADD, ADHD), které (nejen) s učením úzce souvisejí.

V empirické části práce je popsán kvantitativní výzkum, v němž je využito několik různých testů pozornosti. Výzkumná otázka zní, zda a jak se liší pozornost (konkrétně soustředění) a případně i výkon žáků středních škol, kteří při procesu záměrného učení použili či nepoužili špunty do uší, aby došlo ke snížení vnímání rušivých elementů z okolí. Výzkum probíhal na české populaci nacházející se ve věkové kategorii zhruba od třinácti do devatenácti let.

Cílem této práce není orientovat se na patologii související s pozorností. K pozornosti je zde přistupováno jako k mentálnímu procesu, jež je nezbytný například pro přenesení důležitých informací do pracovní paměti, která je pro učení velmi důležitá. Předpokládáme využití zjištěných dat nadále v praxi například u dětí s ADHD, kterým by výsledky mohly ulehčit fungování v rámci některých fází učení nebo obecně při plnění úkolů vyžadujících vyšší míru soustředění.

Klíčová slova:

Pozornost, učení, děti, koncentrace, školní věk, kognitivní funkce, špunty do uší, paměť